

Praktijkrichtlijn Slapen in niet slaapgebouwen

Met regelmaat krijgt het bevoegd gezag of de brandweer het verzoek of het is toegestaan te overnachten in gebouwen die daar in principe niet voor bedoeld zijn. Deze verzoeken komen vaak naar voren rondom het organiseren van een evenement en bij de voorbereiding van draaiboeken van een mogelijke grootschalige calamiteit. Het gaat om overnachten in gebouwen als scholen, sportkantines, evenementenhallen, kerken etc. Omdat de hoofdfunctie van deze gebouwen niet geschikt is om te overnachten, moeten extra organisatorische en of technische voorzieningen worden getroffen.

Praktijkrichtlijn

Op voorhand is duidelijk dat de betreffende gebouwen niet bestemd zijn om te overnachten en ook niet voldoen aan de voorschriften van de logiesfunctie uit het Bouwbesluit 2012. Door het treffen van aanvullende maatregelen kan het gewenste veiligheidsniveau alsnog voldoende worden geborgd. Hiervoor moeten de bouwkundige, installatietechnische en organisatorische maatregelen zodanig op elkaar zijn afgestemd dat hiermee het gewenste veiligheidsniveau wordt bereikt.

Deze praktijkrichtlijn 'Slapen in niet slaapgebouwen' is geen regelgeving, maar biedt een helder kader om veilig overnachten mogelijk te maken. In deze praktijkrichtlijn zijn voorwaarden uitgewerkt waarmee de risico's die het overnachten met zich mee brengt, zoveel mogelijk worden beperkt. Daarmee kan een voor de brandweer acceptabel niveau van brandveiligheid worden bereikt. Het betreft hier enkel aanvragen met een tijdelijk en incidenteel karakter, waarbij het advies van de brandweer is om maximaal drie overnachtingen aaneengesloten per maand te accepteren).

De praktijkrichtlijn wordt door Brandweer Brabant-Noord ondersteund.

Proces (wat heeft de Brandweer nodig voor een objectieve beoordeling)

Om het tijdelijk gebruik toe te kunnen staan, moet de aanvrager aan de volgende stappen voldoen:

1. De organisatie moet ruim voorafgaand aan het overnachten, het voorgenomen gebruik melden bij de gemeente (advies: minimaal 8 weken van te voren), aan de hand van het door de gemeente beschikbaar gestelde aanvraagformulier/ meldingsformulier.
2. De volgende bescheiden moeten daarbij worden aangeleverd:
  - A. Locatie en soort bouwwerk en de gebruiksfunctie hiervan.
  - B. Beschrijving van de activiteiten (wat en waarom).
  - C. Calamiteitenplan (hoe om te gaan met calamiteiten, wie, wat, wanneer).
  - D. Plattegrondtekening(en) van het bouwwerk (schaal 1:100) met daarop de aanwezige brandveiligheidsvoorzieningen.
  - E. Aanduiding van de slaapruidten.
  - F. Aantal personen per slaapruidte.

Hoe richt de aanvrager de veiligheid in?

De volgende beheersmaatregelen kunnen worden aangeboden aan de aanvrager.

Algemeen

1. Om het ontstaan van brand zo veel als mogelijk te beperken is roken en ander open vuur niet toegestaan.

Bouwkundig

Een bouwkundige voorziening om brand- en rookverspreiding zo veel als mogelijk te beperken noemen we (sub)brandcompartimentering. Deze voorziening is normaliter in logiesfuncties aanwezig om andere ruimten en vluchtroutes langere tijd tegen brand en rook te beschermen. Hierdoor worden de aanwezige (slapende) personen extra beschermd, zodat zij veilig kunnen vluchten.

2. Zorg dat alle (brand- en rookwerende) deuren zo veel als mogelijk gesloten blijven. Dit om de verspreiding van brand en rook te beperken.

3. Zorg dat voldoende vluchtwegen beschikbaar zijn in het gebouw. Wij adviseren dat minimaal twee kanten op gevlucht kan worden.
4. Zorg dat deuren niet op slot zitten.
5. Zorg dat de vluchtroute zich beperkt tot maximaal 30 meter tot aan het buitenterrein. Een te lange vluchtroute kan bij brand leiden tot ademhalingsproblemen of verstikking;

Installatietechnisch

Het in een vroeg stadium ontdekken van een brand kan het handelingsperspectief (lees: de kans om te vluchten) van de gebruikers flink verhogen. Een brandmeldinstallatie en/of rookmelders zorgen voor een snelle alarmering van alle aanwezigen.

6. Indien in het pand al een installatie aanwezig is waarmee brand tijdig kan worden ontdekt, moet u zich er van overtuigen dat deze functioneert en dat u weet hoe de installatie werkt. Bij een professionele brandmeldinstallatie moet u weten hoe het contact met de brandmeldcentrale tot stand komt. Bij standaard rookmelders moeten de batterijen en werking vooraf gecontroleerd zijn.
7. In die gevallen waar een installatie uit punt 6 niet aanwezig is, zullen in de slaapvertrekken voldoende rookmelders geplaatst moeten worden. Daarnaast zal een wakende wacht aanwezig moeten zijn. Een goede verlichting, of minimale oriëntatie, is van belang bij een ontvluchting. Dit kan paniek voorkomen en zorgt voor het verhogen van de vindbaarheid van vluchtdeuren en nooduitgangen.
8. Draag zorg voor voldoende licht in de slaapllokalen en vluchtwegen ten tijde van een calamiteit. Dit kan door gebruik te maken van de aanwezige noodverlichting of het paraat hebben van een tijdelijke voorziening zoals zaklampen; Om een beginnende brand te kunnen blussen is de aanwezigheid van draagbare blusmiddelen of brandslanghaspels van essentieel belang. Hiermee kan een eventuele branduitbreiding worden voorkomen.

9. Zorg dat in het gebouw voldoende voorzieningen aanwezig zijn. Let daarbij op dat de blusmiddelen goed bereikbaar zijn, zichtbaar zijn en gebruiksklaar zijn. Het gebruik van kleine blusmiddelen is niet zonder risico's dus overtuigt u zich ervan dat u weet hoe te handelen.
10. De betrokken gebouwenbeheerder is verantwoordelijk voor een goede werking, onderhoud en keuringen van de blusmiddelen.

Organisatorisch

Het slapen in niet slaapgebouwen heeft per definitie een verhoogd risico, omdat de brandveiligheidsvoorzieningen (bouwkundig en installatietechnisch) in de basis niet aanwezig zijn. Een goede organisatie die kan optreden bij calamiteiten is van essentieel belang.

11. De inrichting van de organisatie is afhankelijk van de doelgroep en leeftijden van aanwezige personen.
12. De leeftijd van de doelgroep is bepalend voor het aantal begeleiders.
13. De zelfredzaamheid van de doelgroep is bepalend voor het aantal begeleiders.
14. Bij de doelgroep tot 6 jaar adviseren wij om de activiteit niet in een 'niet slaapgebouw' te laten plaatsvinden.
15. Wij adviseren om begeleiders aan te wijzen die in het bezit zijn van een geldig BHV certificaat.

Het vooraf met elkaar afstemmen hoe de calamiteitenorganisatie is ingericht is noodzakelijk. Het kan veel onduidelijkheid en discussies voorkomen ten tijde van een calamiteit. Maak onderling duidelijk wie welke taak heeft en wie wat doet. Het gebruik van taakkaarten kan daarbij helpen.

16. Zorg voor een duidelijke lijst met de juiste contactgegevens, zoals telefoonnummers en adressen, van hulpdiensten, huisartsen, eerste hulp post en beheerder van het gebouw.
17. Vermeld bij de hulpdiensten (1 1 2) bij een calamiteit altijd dat het om een slaapactiviteit gaat en hoeveel personen aanwezig zijn.
18. Laat de aanwezigen en begeleiders de vluchtmogelijkheden van het gebouw zien.

Inrichting

Een praktische invulling van de inrichting van een ruimte kan helpen bij een snelle en goede ontruiming.

19. Houd de vluchtroutes/verkeersroutes naar de (nood)uitgangen over de gehele breedte vrij van obstakels.
20. Zorg ervoor dat het slaaplokaal vooraf zo volledig mogelijk is ontruimd. Met andere woorden, laat geen andere materialen, meubilair of dergelijke in de slaapl lokalen aanwezig zijn, anders dan nodig voor het slapen.
21. Verdeel vooraf de slaapruiimte in vakken met daartussen voldoende looppaden welke vrij zijn van obstakels zoals kleding, tassen e.d.; Deze vakken bestaan uit het 'bed' + 0,6 mtr vrije ruimte voor het plaatsen van tassen e.d.
22. De aankleding van de slaapruiimte mag geen brandgevaar opleveren. Dit wil zeggen, dat de aankleding:
  - a. onbrandbaar is of een ondergeschikte bijdrage aan het brandgevaar levert;
  - b. een navlamduur heeft van ten hoogste 15 seconden en een nagloeiduur van ten hoogste 60 seconden;
  - c. bij brand geen druppelvorming ontstaat.

Nadrukkelijk willen wij er op wijzen dat bovenstaande instructies vooral informerend zijn bedoeld; u bent zelf verantwoordelijk voor een goed verloop van de activiteit.